

8-KEÏC

Garovdagi shaxs va menejer. Bu odatda siz eshitishni kutmagan ikki soʻzdir. Ammo, 2009 yilning boshlangʻich oylarida, Sony korporatsiyasining 3M kompaniyasining ishlab chiqarishida ishlaydigan ishchilar, va Fransiya'dagi Caterpillar Inc. menejrlarni garov sifatida ushlagan. Nima uchun bunday holat yuz bergan? Ishchilarni ishini yakunlash bo'yicha va ishchilarni bo'shatishga bo'lgan foyda taraflari bo'yicha bahs munozaralar olib borishdir.

Fransiyalik ishchilar o'zlarini kurashishga tayor bo'lishi va radikal javoblari bilan ancha vaqtdan beri tanikli hisoblanib keladi ular nimani noto'g'ri deb bilsa va boshqalar tomonidan ta'siri bo'lsa ular shu holatlarda tayor turadi. Fransiyaning ijro etuvchilaridan biri aytadiki, Fransiya madaniyatida norozilik bu qoniga singandek deb hisoblanadi. Oldinlari, dehqonlar o'zlarini qirollariga qarshi noroziliklar bildirishgan. Bugungi kunda farqi shundaki ya'ni o'sha qirollar hozir ijro etuvchilar deb ataladi. Fransiyaning ishchilarining noroziliklar tug'dirishi ta'niqli bo'lib ularning noroziligi oshganda ular shinalarni yondirib shahar ko'chalarida vayronagarchiliklar qilishadi yoki transport qatnov yo'llarini o'zlarining ferma traktorlari bilan to'ldirib yo'lni band qilib qo'yishadi. Bulardan misol qilib aytsak, yuk tashish mashinalarini haydaydigan haydovchilar yo'llarning to'sib o'zlarini guruhlarini habardor qilishadi. Taminotni to'taxtuvchi mehnat kuchi ishlaydi, huddi Fransiya hukumati ularning bu ishiga rozi bo'lganidek qachonki oziq ovqat taminoti oxirga tugab qolgunga qadar. Lekin boshliqlarni garovga olish taktikasi ham oldinroq qilingan. Masalan, 1997 yilda aholiga mulk sotib olish uchun qarz sifatida mablag' beradigan Credit Foncier de France bankning boshlig'ini ishchilarning o'zlari 5 yilga garovga olishgan va bu garovning maqsadi bank yopilishini oldini olish bo'lgan hattoki bank o'z pullarini yo'qatoyotgan bo'lsa ham. Garchi o'z boshlig'ingizni bunday garovga olish noqonuniy bo'lsada, Fransiyaning jamiyat bilan shug'ullanadigan shaxsi 3000 nafar kompaniyalar orasida ishchilar o'rtasida so'roq savollar o'tkazgan va ularning 18 tasidan shaxsni garovga olib biror joyda saqlanishi to'g'risidagi habariga duch kelgan. Va bunday harakatlar ishchilar tomonidan bo'lib, tinchlik hohlab va norozilik ga qarshi bo'ganlar tomonidan. Garchi Fransiya boshqa keng miqyosda sanoatlashgan iqtisodlardan kam joyi bo'lmasa ham, davlatning insonlarning bir hil huquqga egaligining kuchli an'anasini kuchli reaksiyalarga sabab bo'ladi qachonki odamlar o'zlari kimdir tomonidan qattiq siqovga olinayotganini o'ylasa. Grenoble yaqinidagi Caterpillarning fransuz bo'limi hafa ishchilar birinchi bo'lib bir kunlik urush chiqarishga borishdi. Keyingi kun esa, ular zavodning direktori va 4ta boshqa menejrlarni 1 sutkaga garovga olishdi. Menejrlar kompaniya hukumat va birlashmalar bilan yana qaytadan gaplashishiga rozi bo'lishganidan keyin ular ozod qilib yuborildi. Ularning kelishuvi sonlari qisqartirilib yuborilayotgan ishchilarga bo'lgan kompensatsiyani qanday oshirish to'g'risida edi. Caterpillarda kutilmagan holatda paydo bo'ladigan narsa Sony va 3Mga ergashdi, va u yerda ham menejrlar garov sifatida ishchilar tomonidan olinayotgani sodir bo'ldi. Garchi garovga olayotganlarga ham tinch yo'llar bilan yechimga javoblar topildi. Bazi tahlilchilar ajablanishadiki agar zo'ravonlik harakatlari saqlab qolinshi mumkin, ayniqsa ishchilar o'zlarini hech narsa yo'qotmasligini his etishi.

Muhokamaga oid savollar

1. Sizning bunday holatlarga javobingiz qanday? Sizning reaksiyaning madaniyat, qadr qimmat va o'zingiz topgan davlatning an'analari tomonidan ta'sir qiladimi? Tushuntirib bering.
2. Hofstedesning va GLOBE ning topilmalari Fransiya haqida nima deya oladi? Qanday qilib bu topilmalarga berilgan ishchilarning haddi harakatlarini tushuntirib bergan bo'lar edingiz?
3. Biz menejrlarni tashqi muhitga oid bo'lgan bosimlardan habardor bo'lib turishlari muhim ekanligini aytib o'tdik, ayniqsa dunyo miqyosida. Shu holatlar borasida muhokama qiling.
4. Fransuz manedjerlar nimalarni turli ravisha bajarishgan v anima sababdan ularning ishchilari garovga olish fikri kelib chiqqan va garovga olishgan. Tushuntiring.
5. Amerika qo'shma shtatlarida ham shunday harakatlar sodir bo'ladi de b o'ylaysizmi? Nima uchun ha v anima uchun yo'q?